

MARIA THERESIA By der gratie Gods Rooms-Keyserinne, Ceninginne van Duytslandt, van Hongarie, van Bohemen, van Dalmatien, van Croatien, van Sclavonien, &c. Aerts-Hertoginne van Oostenryck; Hertoginne van Bourgondien, van Lothryck, van Brabandt, van Limbourg, van Luxembourg, van Gelre, van Milanen, van Stirie, van Carniole, van Carinthie, van Mantua, van Parma ende Plaisance, van Wirtemberg, van hoogh ende neder Silesie, &c. Princeſſe van Suabe ende van Transilvanie; Marck-Gravinne des H. Rooms-Ryck, van Bourgau, van Moravie, van hoogh ende neder Lusatie, Gravinne van Habsbourg, van Vlaenderen, van Artois, van Tirol, van Henegauw, van Namen, van Ferrete, van Kybourg, van Gorice ende Gradisca; Landtgravinne van Alſatie, Vrouwe van de Marche, van Sclavonie, van Pors-Nach, van Salins ende van Atecheien; Hertoginne van Lotteynen ende van Bar; Grote Hertoginne van Toscanen: Alſoo t'zedert het vercondigen van ons leste Placcaerte van den 22. Meere des voorleden Jaers 1755. in onse Provintie van Gelderlandt, nopende de besmettelijke Sieckte, die nu zedert eenigen tydt in verscheide naebuylrige Landen, ende bysonderlyck alsdoens was grasleerende in de Vereenighde Provintien, in't Keyserryck, ende in den Lande van Luyck, Wy onderricht syn geworden dat de selve Sieckte haer naeder by heeft ingedrongen, ende tegenwoordigh merckelijck toeneemt niet alleen naer den cant van de Meyerye van's Hertogen Bosch, in den Lande van Cleve, van Maeswael, ende aengrensende plaetsen, maer oock selfs in onse voorsl. Provintie naementlyck in den Lande van Weerdt, ende bysonderlyck in twee der gehughren van de Buytenie aldaer, de Bieft, ende Leucken, tot soo verre datter t'zedert den Maendt October lesteleeden sonder interruptie tot hier toe verscheide Beesten van de voorschreve Sieckte syn besmet geweest, ende bynaer alle gestorven, son-

der dat de preëcautien, off remedien die men alreede gebruyckt heeft; soo by het voorschreven Placcart, als anderssints t'begin, ofte den voortganck van allulcke gevaerelycke Sieckte hebben wederhouden; SOO IST, dat VVyaenmerckende, dat men in die ongeluckige omstandigheeden geene genochlaeme voor sorge neemen can, soo om den voorts ganck der voorschreve Sieckte, ende Communicatie in de naebuylige plaetsen soo veel doenelyck te beletten, als om voor te komen de ellendige Verwoestinge van het Horne Vhee op de plaetse alwaer die Sieckte haer openbaert, naer ons, nopende dit laeste punct, ende de natuyre der selver Sieckte bysonderlyck te hebben doen informeeren, hebben ter deliberatie van Onsen seer Lieven, Lieve, ende Getrouwe, die Cancellae, ende Raeden, van onsen Raedt in het voors. Vorstendomb van Gelderlandt, alvorens daer op behoort onsen Raedt, ende Momboit goetgevonden te ordonneeren, ende te statuereen het naervolgende.

Eerstelyck VVy willen dat stiptelyck onderhouden wordt ons voors. Placcart van den 22. Meert 1735 in synen geheelen inhoudt, ende in alle de puncten, in de welcke het selve sijn by dese niet en bevindt te wesen verandert.

Ten tweeden VVy verbieden aen alle, ende een ieder binnen den Lande gehoorende, onder onse Provincie van Gelderlandt in te brengen, te doen, of te laeten in-brengen, innekoomen, ofte aenneemen eenige Hoorne Beesten, t'Vleesch der selve het zye groen, gesouten, ofte geroeckt, wie insgelycks de Vellen der selve, komende uyt de Vereenighde Provincien de Meyerye van den Bosch, den Lande van Maeswael, ende dat van Cleve, op pene dat de selve Beesten, t'Vleesch, ende Vellen sullen gehouden worden voor besmet te wesen van eenige Epedimique Sieckte, ende als dusdaenigh, in de aerde gedolft sullen worden tot seven Voeten diep ter plaetsen van den aenslagh, mitsgaeters op pene van Confiscatie der Scheepen, Waegens, Karren en Peerden, ende van arbitraire Correctie, selfs van Lyff-straffe tot laste van den Inbrenger, ende van de gene diese wel weeters overgenomen, ofte gekocht sullen hebben, boven eene amende van 25 Patracons te verdeelen halff, en halff tusschen den Aenbrenger, ende Officier Exploitant.

Ten derden verbieden VVy insgelycks den uytvoer van eenige Hoorne-Beesten, Vleesch, ofte Vellen uyt den Lande van Weerdt, Nederweert, ende VVessem, naer eenige andere Landen onser gehoor-
samenheyt

saemheyt op de Verbeurre der bovenstaende pene, ende sulcx soo lange tot dat VVy beoorlijk geïnformeert synde, dat de voorseyde besmettelijcke Sieckte in de selve Heerlijckheyt van VVeerdts cesseret, anders sullen hebben geordonneert.

Ten Vierden Verbieiden VVy almede op den selven Voeth, ende op de selve straffe allen dergelijcken uytvoet van Hoorne-Beesten, Vleesch, ofte Vellen, uyt de hier voorgenoemde gehughten de Bieft, ende Leucken, naer de Stadt van VVeerdts, ofte eenige andere plaetsen, ofte gehughten van den selven Lande.

Ten Vyftiden VVy willen dat, soo in de voorschreve twee gehughten, als op andere plaetsen, alwaer de gemelte Sieckte, haer alnoch onverhoopentlijk soude komen te veropenbaeren, de Stallen waerinne sich, eenige alsulcke siecke Beeste, ofte Beesten sullen bevin-den, aenstondts geslooten worde, sonder dat eenigh van het daer in wesende Vhée, sal mogen worden verstaelt, off anderwaerts gebrocht tot den tydt toe, dat de besmettelijcke sieckte daer in volkomenlijck by genesinge sal casséeren, wel verstaende dat de gene der Beesten, die in alsulcke Stallen sullen comen te sterven, dicht daer by in de aerde sullen moeten worden gedolft seven Voeten diep.

Ten selden de Stallen waerinne de sieckte sal syn geweest sullen geslooten blyven, voor den tydt van twee Maenden daerop volgende, sonder dat men het mist, daer uyt sal mogen vervoeren, of verbrenghen, het welck men in dusdaenige Stallen, sal moeten doen uytrotten, ende verbranden, ende sal het als dan naer Expiratie van den voorseyden tydt, alnoch niet toegelaeten syn, eenigh nieuw Hoorne-Vhée, in de selve Stallen te laten komen, als met kennis van de Weth der plaetse, naer dat by de selve sal wesen bevonden, de gemelte Stallen beoorlijk te syn gesnyvert, tot dyen sal een ieder gehouden syn, op de plaetsen off distrieten, alwaer de Sieckte haer veropenbaert, van den beginnen aff, tot twee Maenden naer de Cesseringe hunne honden op den bandt gestadelijck te houden sonder die door de Gemeente los te laeten loopen.

Ten sevenden, alsoo het te vreesen is, dat door het slachten van veerse Kalveren in den voorschreven Lande van VVeerdts in den tydt de voorseyde geweldige Sieckte, het grooter Hooren Vhée, aldaer wegh neemt, eene ongemeene schaetsheyt van Vleesch, en Levensmiddelen, soude worden veroorsaecht, soo Verbieiden VVy by pro-
visie

visie, ende tot naerder Order het slaghten van eenige der selve Veerse Kalveren aldaer, op pene van thien Ducatons amende, te verdeelen als voor, welke pene, oock sal plaetse hebben, tegens alle, ende een jegelyck, de gene aen iet van het gestatueerde, by de twee voorgaende Aitykelen sullen worden bevonden te hebben gecontravenieert.

Ten aghsten VVy belasten alle Scholtissen, ende Officieren der Steden, ende Dorpen, gehoorende onder het Ressort van onsen voorschreven Raedt van Gelderlandt, soo haest haer eenige besmettelijke Sieckte, onder hun respectyff Gebiedt, soude veropenbaeren, daer aff sonder Vertoeff kennisse te geven aen onsen Raedt, ende Momboir der selver Provintie ende daer naer van acht daeghen, tot acht daeghen den selven te informeeren, van den voortganck, off cesseeringe van alsulcke Sieckte, tot dien van het getal van't Hooren Vhee, het welck sal comen te vergaen, mitsgaeders van den Effect, en succes van de Remedien, de welke men tot het stutten der selve Sieckte sal hebben gebruyckt, Verclaerende oock dat op hun voordraegen aen onsen Raedt van Gelderlandt, door den selven instantelyck sal worden voorsien, ontrent de uytichtinge ende Execucie van desen onsen Placcaerte.

Ende alsoo VVy onderricht syn geworden van eenige precautien, ende geneesmiddelen, die men met een gewenscht succes ghbruyckt, ende aangewendt heeft; Soo tot voorkominge der voorseyde sieckte, off verhoedinge van der selver Communicatie, als oock om die te geneesen, soo hebben VVy geraeden gevonden, de selve pnblyck te maecten, ende ten dyen eynde, onder dit ons tegenwoordigh Placcaert te doen drucken.

WY Ordonneeren wel Expresselijck aen onsen Raedt Fiscael van Gelderlandt, ende aen alle Officieren, en VVerthouderen, die het aengaen mach, neerstelijck te sorgen, dat dit ons tegenwoordigh gestatueerde in alle syne punten worde achtervolght, ende geexecuteert, sonder eenigh verdragh, gunste, ofte dissimulatie, **VVANT ONS ALSOO GELIEFT**, Alles nochtans by provisie, ende tot naerdere dispositie. Aldus gegeven in Onse Stadt Ruemonde den 22. Decemter 1756. *Was geparapheert* S. VA. vt. *Onderstont* By de Keyserinne, ende Coniaginne in Haeren Souvereynen Raede des Vorstendombs Gelre. *Was Ondertueken.* J: J: DE VVA-
GENER.

Bemerckinge

Bemerckinge nopen de aenhaelende Sieckte de welke overvalt de Hoorne Beesten, in de gehugten de Bieft, ende Leucken binnen den Lande van Weerdt.

Dese Sieckte veropenbaert haer aen de Hoorne Beeste, die daet mede besmet is, met een volkomentlijk ophouden van Eeten, en drincken, de Oogen worden als dan seer waeterachtigh, haeren ganckelwaert, heeft eenen Hoest, en seer benouwdten aetsem, schuddende geduyrigh het Hoofft, ende de melck verdwynt t'leffens; Voor de meereste geeft geen verner uytwendigh tecken van quade, opengesneeden synde, bevindt men de Longe (aen welke de sieckte begint; met eene inflammatie) geheelyck gegangreneert off verbrandt.

De precautien die men dienelyck kan neemen, om te verhoeden, dat de voorst: sieckte, niet en infecteere de stallen, waer in die noch niet en is geweest, syn: Van de stallen daegelycks dickwils alomme te beroecken met Azyn geschut op gelooyende steenen, off yser, de Beesten dickwils affgelaete suyre melck, ofte Botermelck te geven, ende generaelijk soo veel doenelyck suyrygh Voedsel; Oock sorgelyck syn, datter in, ofte ontrent de stallen geene honden komen, van huysen, ofte plaetsen, alwaer die Sieckte is, selfs oock geene menschen van alsulke plaetsen als, soo noodigh gekleedt met Linnen, dewyl men ondervonden heeft, dat de besmettelijke Locht, haer houdende in de Wolle der Klederen, gelyck in de hairen der honden, de selve haer aen de by synde Hooren Beesten communiceert.

Soo men in eenigen stall eene Hooren Beeste bevindt overvallen te syn met gemelde Sieckte, sal men den selven om de Sieckte niet te laeten verspreyen aenstondts dichte sluyten, ende geslooten houden, den selven continueelyck gelyck voorseyt, beroecken met den damp van Azyn, de gesonde van de siecke Beesten, soo verre het mogelyck in den selven stall separeeren, t'mist der siecke aen eenen cant verlaemelt synde, doen uytrotten, ende verbranden, met daer rufschien te stroyen ongelesten Kalck, ende daer naer in de aerde dolven, t'zye in den stall, off naest daer by, alwaer men oock sonder vertoef moet dolven de gestorvene Beesten, ten minsten ter diepte van seven Voeth.

De Generesmiddelen, die men met succes gebruyckt heeft voor de Hoorne Beesten, met de voorschreve Sieckte besmet, syn van in
het

het begin ; ende geenſints daer naer , aen de ſelve Aedet te laeten ;
 verners van de belmette Beesten , oock met geweld ſoo noodigh
 luyt afgelaete Melck , off Boter-Melck in te ſchudden , dickwils
 op den dagh , ende men geeft haer twee off drymael s' daeghs eene
 Balle van de naervolgende Compoſitie

Te neemen Kletten Wortel gepoedert 2. Loot.

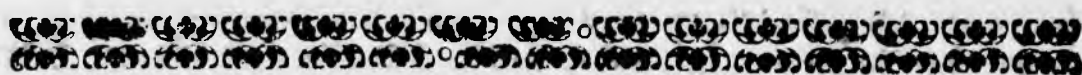
Solpher - - - - 1 en een half Loot.

Salpeter - - - 2 Loot.

Honingh - - - 1 Pint.

Azyn - - - een halve Pint.

All dit by een gemenght ſynde , maeckt men daer van vier
 Ballen , deſe Remedie repeteert men twee a dry daeghen naer mal-
 kanderen , daer op jedermael laetende drincken , off inſchuddende
 aen de ſiecke Beeste , de quantiteyt van ontrent eenen pot warme
 Boter-Melck : Doch is nopende deſe Medicine te notceren , dat
 de ſelve niet en magh worden gegeven , aen die Beesten , de gee-
 ne eenen ſtercken affganck hebben.

Tot Ruremonde , By JOANNES GERARDUS VAN OPHOVEN
 Gezwooren Diucker in het Over-Quantier van Gelderlandt.

*belmette ſiecke Beeste
 Heere-Beeste
 1755*